

Lovforslag nr. L 143. Fremsat den 15. december 2004 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Revision af reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. §§ 75 c-75 h ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 75 c. Kommunalbestyrelsen har pligt til at skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 71 kan vælge mellem forskellige leverandører af hjælpen. Til dette formål skal kommunalbestyrelsen sikre, at kvalificerede private leverandører får adgang til at levere ydelser efter § 71. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre de kvalitetsmæssige krav, der stilles til leverandører af personlig og praktisk hjælp efter § 71, jf. § 74 a, herunder krav til, hvilket beredskab der, jf. § 75 b, stk. 1, kræves af leverandørerne for at sikre, at de afgørelser, der er truffet efter § 71, kan effektueres. Kvalitetskravene skal være saglige, konkrete og velunderbyggede og må ikke være konkurrenceforvridende.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan vælge at sikre kvalificerede leverandørers adgang til at levere ydelser efter stk. 1 via udbudsmodellen. Kommunalbestyrelsen skal efter en udbudsforretning efter 1. pkt. indgå kontrakt med mindst 2 kvalificerede leverandører af de forskellige typer af ydelser efter § 71. Kontrakterne skal indgås med de leverandører, der har afgivet de økonomisk mest fordelagtige tilbud. Grundlaget for udbudsmaterialet er de efter stk. 1 fastsatte kvalitetskrav.

Stk. 3. Hvis det efter et udbud ikke er muligt at indgå kontrakter i overensstemmelse med betingelsen i stk. 2, samt betingelserne fastsat i medfør af § 75 d, stk. 4, finder reglerne om godkendelse af enhver kvalificeret leverandør efter stk. 4-7 anvendelse.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen ikke benytter udbudsmodellen, jf. stk. 2, skal kommunalbestyrelsen sikre kvalificerede leverandørers adgang til at levere ydelser efter stk. 1 via godkendelsesmodellen. Ud over de kvalitetskrav, der skal fastsættes i medfør af stk. 1, skal kommunalbestyrelsen, hvis der skabes valgfrihed via godkendelsesmodellen, fastsætte og offentliggøre de priskrav, der stilles til leverandører af personlig og praktisk hjælp efter § 71, jf. § 74 a.

Stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen har valgt at give kvalificerede leverandører adgang til at levere ydelser efter § 71 via godkendelsesmodellen, har kommunalbestyrelsen pligt til at godkende og indgå kontrakt med enhver leverandør, der opfylder kravene i stk. 1, 3. pkt. og stk. 4, jf. dog § 75 d, stk. 4.

Stk. 6. Priskravene efter stk. 4 fastsættes af kommunalbestyrelsen ud fra en kalkulation af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved levering af personlig og praktisk hjælp i overensstemmelse med de stillede kvalitetskrav, jf. stk. 1.

Stk. 7. Fastsættelse af priskrav efter stk. 6 kan fraviges, når fravigelsen er begrundet i forventede effektiviseringer i den kommunale leverandørvirksomhed eller ændringer i kommunens kvalitetsstandard, jf. § 74 a. Prisfastsættelsen

kan ligeledes fraviges, hvis en kommunalbestyrelse, der har valgt at bruge godkendelsesmodellen, jf. stk. 4, vælger at gennemføre en udbudsforretning med henblik på at finde en privat hovedleverandør til ydelserne efter § 71 i stedet for den kommunale leverandørvirksomhed.

Stk. 8. Efter en udbudsforretning efter stk. 7, 2. pkt., fastsættes priskravet til de øvrige leverandører, kommunalbestyrelsen skal indgå kontrakt med efter stk. 5, til kommunens omkostninger ved kontrakten med den private leverandør, der har vundet udbuddet. Det er en betingelse herfor, at den leverandør, der har vundet udbuddet, accepterer at den kontrakt, der indgås efter udbuddet, danner grundlaget for kommunalbestyrelsens indgåelse af kontrakt med andre leverandører efter stk. 5. Det er endvidere en betingelse, at kommunens kontrakt med den leverandør, der har vundet udbuddet, er offentlig.

Stk. 9. Kommunalbestyrelsen har pligt til at efterbetale private leverandører i de tilfælde, hvor det efterfølgende viser sig, at de fastsatte priskrav er lavere end de faktiske omkostninger ved levering af personlig og praktisk hjælp, jf. stk. 6 og 7.

§ 75 d. En leverandør, der har indgået kontrakt med en eller flere kommunalbestyrelser, jf. § 75 c, stk. 2 og 5, anses som udgangspunkt for generelt kvalificeret til at udføre opgaver efter § 71. Kommunalbestyrelsen kan dog afvise at indgå kontrakt med leverandøren, hvis dennes kvalifikationer ikke opfylder den pågældende kommunalbestyrelses kvalitetskrav, jf. § 75 c, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal skriftligt informere leverandøren om baggrunden for, at der ikke kan indgås kontrakt.

Stk. 2. En person, der er berettiget til hjælp eller støtte efter § 71, jf. § 75, stk. 1, skal vælge hvilken af de leverandører, kommunalbestyrelsen har indgået kontrakt med, der skal udføre hjælpen. Til brug herfor skal kommunalbestyrelsen, i samarbejde med de godkendte leverandører, udarbejde informationsmateriale om leverandørerne. Det udarbejdede informationsmateriale skal i forbindelse med afgørelsen, jf. § 75, stk. 1, udleveres til de personer, der er tilkendt hjælp efter § 71. Informationsmaterialet skal løbende opdateres, hvis der sker ændringer i leverandørkredsen, eksempelvis i forbindelse med indgåelse eller opsigelse af kontrakter med leverandørerne. Det opdaterede informationsmateriale skal udleveres til alle de modtagere af hjælp

efter § 71, der er omfattet af de ændrede valgmuligheder.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal indgå skriftlig aftale med den valgte leverandør om udførelsen af den hjælp, der er truffet afgørelse om efter § 75, stk. 1, om leverancesikkerhed efter § 75 b, stk. 1, samt om betaling m.v.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler for opgørelse, offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitets- og priskrav efter § 75 c, stk. 1 og 4, regler for gennemførelse af udbud efter udbudsmodellen, jf. § 75 c, stk. 2, regler for efterbetaling af private leverandører, jf. § 75 c, stk. 9, samt regler for hvornår kommunalbestyrelsen kan undtages for pligten til at indgå kontrakt, jf. § 75 c, stk. 5.

§ 75 e. Bestemmelserne i § 75 c og § 75 d omfatter ikke beboere i plejehjem m.v., jf. § 140, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af kommunale serviceydelser til de i stk. 1 nævnte persongrupper, jf. § 74 a. Hvis kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de i stk. 1 nævnte boliger, skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler for opgørelse, offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitetskrav efter stk. 2.

§ 75 f. En person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 71, kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, leverancesikkerhed, jf. § 75 b, stk. 1, samt om betaling m.v.

§ 75 g. Personer, der modtager hjælp efter § 71, kan vælge en helt eller delvis anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om, jf. §§ 75 og 75 a. En tilkendt ydelse, der fravælges efter 1. pkt., kan ikke efterfølgende kræves leveret efter § 75 b, stk. 1.

F. t. I. vedr. social service

§ 75 h En klage over en afgørelse om hjælp efter §§ 71 og 72 kan først indbringes for det sociale nævn, når

- 1) klagen har været behandlet af klagerådet, jf. § 34, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og
- 2) kommunalbestyrelsen har taget stilling til klagerådets indstilling.

§ 75 i. Ud over pligten til løbende at følge op på enkeltager, jf. § 113, har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 71 og 73 a løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 74 a.

Stk. 2. Som led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét anmeldt og ét uanmeldt tilsynsbesøg i plejehjem m.v., jf. § 140, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre tilsvarende boligheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet skal ligesom de øvrige kommunale myndighedsopgaver på området udføres af personer, der alene varetager kommunale myndighedsopgaver. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området.

Stk. 3. Efter hvert tilsynsbesøg udarbejder kommunalbestyrelsen en tilsynsrapport til brug for opfølgningen på tilsynsbesøget. Tilsynsrapporterne offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårørenderådet, jf. § 112 a, samt i det kommunale ældreråd, jf. § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den enkelte bruger eller pårørende skal endvidere have tilbud om løbende at få tilsendt tilsynsrapporterne. Kommunalbestyrelsen har pligt til på anmodning fra bruger- og pårørenderådet eller det kommunale ældreråd at tilbyde det pågældende råd en mundtlig præsentation og drøftelse af tilsynsrapporterne.

Stk. 4. Mindst én gang årligt udarbejder og offentliggør kommunalbestyrelsen en samlet redegørelse om tilsynet efter stk. 2 og 3 samt om det sundhedsfaglige tilsyn efter § 6 a i lov om embedslægeinstitutioner m.v. Redegørelsen skal endvidere indeholde en opgørelse over, hvad der i forbindelse med tilsynet er blevet afdækket om sammenhængen mellem de ydelser, der er truffet afgørelse om, og de faktisk leverede ydelser. Redegørelsen offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårørenderådet, jf. § 112 a, samt i det kommunale ældreråd. Kommunalbestyrelsen drøfter herefter redegørelsen på et møde med henblik på opfølgning af tilsynet.«

2. § 150 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrund

Dette lovforslag er en udmøntning af den revisionsbestemmelse, der ved ældrepakkens vedtagelse i maj 2002 blev skrevet ind i servicelovens § 150. Revisionsbestemmelsen blev primært udformet med henblik på at sikre en lovgivningsmæssig opfølgning på reglerne om frit leverandørvalg i hjemmeplejen.

Revisionsbestemmelsen omfatter derudover fem af de mere generelle bestemmelser om personlig og praktisk hjælp, nemlig §§ 71, 75 og 75 a, der omhandler kommunalbestyrelsens forpligtelser i forbindelse med at tilbyde og træffe afgørelse om personlig og praktisk hjælp, samt §§ 75 b og 75 f om henholdsvis erstatningshjælp og fleksibel hjemmehjælp. Regeringen ser dog intet grundlag for at gennemføre indholdsmæssige ændringer i disse bestemmelser, og foreslår derfor alene, at revisionsforpligtelsen for disse bestemmelser bortfalder, via en ophævelse af § 150. Endeligt omfatter revisionsbestemmelsen § 73 a om genoptræning samt § 75 h om det særlige tilsyn med plejehjem og lignende boligenheder. Spørgsmålet om kommunernes forpligtelse på genoptræningsområdet indgår i aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om strukturreformen. § 73 a vil derfor blive revideret i et af de lovforslag, der i anden halvdel af Folketingsåret 2004-05 vil blive fremsat som opfølgning på aftalen om strukturreformen. Socialministeren fremsatte den 27. oktober 2004 et særskilt lovforslag (L 52) om revision af bestemmelsen i § 75 h om det særlige tilsyn, der med dette lovforslag bliver § 75 i. Der fremsættes derfor ikke forslag om indholdsmæssige ændringer af denne bestemmelse i indeværende forslag.

Med lovforslaget ønsker regeringen således alene at justere de regler, der siden 1. januar 2003 har skabt grundlaget for det frie leverandørvalg i hjemmeplejen. Lovforslaget indeholder dog ikke større indholdsmæssige ændringer i bestemmelserne om frit leverandørvalg, da det eksisterende regelsæt har vist sig i alt væsentligt at fungere efter hensigten: De kommunale

monopoler på levering af hjemmeplejeydelser er blevet brudt, der er blevet skabt valgfrihed i de fleste af landets kommuner, og i tilgift er der over hele landet skabt større gennemsigtighed i, hvordan hjemmeplejen drives – til fordel for både hjemmehjælpsmodtagernes retssikkerhed, kommunernes styringsmuligheder og borgernes indsigt i kommunens økonomi.

Siden loven trådte i kraft den 1. januar 2003, har der løbende været fulgt op på implementeringen af de nye regler om frit leverandørvalg. De kommunale indberetninger til Fritvalgsdatabasen i Styrelsen for Social Service viser, at borgerne får mulighed for at vælge mellem forskellige leverandører i flere og flere kommuner, og at markedet for hjemmehjælpsydelser har udviklet sig støt siden reglerne trådte i kraft.

Ankestyrelsen har endvidere gennemført et omfattende opfølgingsprogram, dels via en landsdækkende kommuneundersøgelse af forskellige aspekter af frit valg, dels via en tæt dialog med 15 foregangskommuner på frit-valgsområdet. Oplysninger om opfølgingsprogrammet kan ses på Ankestyrelsens hjemmeside www.ankestyrelsen.dk.

De frie leverandørvalg har medført store omlægninger i ældreplejen rundt om i landets kommuner. Men opfølgingsprogrammet bekræfter, at reglerne er slået igennem, og at de ældre har taget det frie valg til sig. I de kommuner, hvor der er valgfrihed, har hver tiende hjemmehjælpsmodtager allerede i dag valgt at gøre brug af en privat leverandør, og tallet forventes fortsat at stige. De kommunale myndigheder har fået skabt de nødvendige redskaber til at håndtere de nye krav om gennemsigtighed og konkurrence, og har med tiden anerkendt de fordele, de organisatoriske omlægninger har ført med sig. En undersøgelse blandt private leverandørers erfaringer tegner et overvejende positivt billede af markedet for hjemmepleje og frit-valgsordningen generelt. Leverandørerne har store forventninger til udviklingen af markedet for hjemmehjælp, og anfører, at samarbejdet med de kommunale myndigheder i overvejende grad fungerer godt. Rapporten om leverandørundersøgelsen kan findes på Ankestyrel-

sens hjemmeside www.ankestyrelsen.dk. Som supplement til den beskrevne opfølgningsindsats vil der i 2005 blive gennemført en landsdækkende brugerundersøgelse.

Udviklingen har således bekræftet, at reglerne om det frie leverandørvalg i det store og hele fungerer, som de skal. Derfor præsenteres der med dette lovforslag kun mindre justeringer i regelsættet.

Opfølgningen på lovens implementering har dog synliggjort et behov for en gennemgribende modernisering af den fritvalgsdatabase, der blandt andet bruges til registrering af de lovpligtige indberetninger af de kommunale kvalitets- og priskrav og de godkendte leverandører, jf. § 75 c, stk. 7 (herefter § 75 d, stk. 4) samt bekendtgørelse om kvalitetsstandarder og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp § 16, stk. 2. Det foreslås derfor, at der i 2005 afsættes midler til en modernisering af databasen, der både vil gøre databasen mere brugevenlig, og udvide mulighederne for at frembringe de analyser af udviklingen på området, der blandt andet efterspørges af Folketinget, regeringen, kommunerne og pressen.

De enkelte elementer i lovforslaget

Ny overordnet bestemmelse om modellerne for frit leverandørvalg

Regeringen ønsker at benytte den lovpligtige revision til at få præciseret nogle af de væsentlige principper bag det frie leverandørvalg. Dette kommer blandt andet til udtryk ved forslaget om en ny formulering af lovens § 75 c, udformet som en sammenskrivning af nogle af de centrale bestemmelser fra den tidligere lovtekst, og fra bekendtgørelsen om kvalitetsstandarder og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp m.v. Med denne foreslåede, nye bestemmelse, bliver kommunalbestyrelsens forpligtelse til at skabe grundlaget for borgenes valgfrihed slået fast, ligesom det præciseres, at valgfriheden skal skabes ved hjælp af en af de to modeller for det frie leverandørvalg – udbudsmodellen eller godkendelsesmodellen. Endvidere foreslås det, at der i den generelle lovbestemmelse indføjes en passus om kommunalbestyrelsens mulighed for at gennemføre et udbud inden for godkendelsesmodellens rammer.

Regeringen ønsker med denne del af forslaget at sætte øget fokus på de fordele, der er ved at skabe valgfrihed via udbudsmodellen. Det er regeringens opfattelse, at en øget anvendelse af udbudsmodellen både vil medføre administrative og økonomiske fordele for kommunerne og væsentlige samfundsøkonomiske gevinster. Både fordi denne model – i modsætning til godkendelsesmodellen – skaber reel

konkurrence på kvalitet og pris, og fordi anvendelsen af udbudsmodellen overflødiggør det administrative arbejde, der ligger i at fastsætte og regulere de priskrav, der skal være på plads i godkendelsesmodellen.

Med henblik på at lette de kommunale myndigheders adgang til at opnå disse fordele, gennemførte regeringen i starten af 2004 en række justeringer i udbudsmodellen, jf. Folketingstidende tillæg C 473. Det er regeringens forventning, at den nye, forbedrede udbudsmodel på lidt længere sigt vil blive det naturlige valg i kommunerne, så de mere administrativt tunge regler om godkendelsesmodellen vil kunne ophæves. Regeringen vil derfor opfordre kommunalbestyrelserne til allerede nu at gøre brug af muligheden for at skabe valgfrihed for borgerne via udbudsmodellen.

Den nye bestemmelse skal også tjene til at cementere princippet om ligebehandling af leverandørerne. Derfor foreslås det, at den eksisterende bekendtgørelsesbestemmelse om, at kvalitetskravene til leverandørerne ikke må være konkurrenceforvridende, men skal være saglige og velunderbyggede, skrives ind i selve lovteksten. Baggrunden for denne del af forslaget er tilbagemeldinger fra de private leverandører og deres brancheorganisationer om, at der i enkelte kommuner fortsat ikke sker en reel ligebehandling af leverandørerne. Dette fremgår blandt andet af den leverandørundersøgelse, der som nævnt er gennemført som led i opfølgningsprogrammet for implementeringen af reglerne om frit leverandørvalg.

Regelforenkling i godkendelsesproceduren – fritvalgsattesten

Flere leverandører har endvidere givet udtryk for, at der er en manglende ensartethed i kommunernes kvalitetskrav, der opleves som en barriere for det frie leverandørvalg. Dels stiller de enkelte kommunalbestyrelser på visse områder forskellige indholdsmæssige krav, dels stilles der ofte krav om, at leverandørerne skal dokumentere deres kvalifikationer på en bestemt måde, fx via udfyldelse af et særligt skema, udformet af den enkelte kommunalbestyrelse. Dette betyder i praksis, at leverandører, der er godkendt i en eller flere kommuner, reelt ikke har lettere adgang til at opnå godkendelse i andre kommuner – på trods af, at dette allerede i dag klart forudsættes i lovgivningen. Leverandørerne efterlyser på denne baggrund en større ensartethed i de kommunale kvalitetskrav, og en lettere adgang til at opnå godkendelse i kommunerne.

Regeringen ønsker at tilgodese dette ønske, både for at fremme udbredelsen af det frie valg, og fordi en forenkling af godkendelsesproceduren vil kunne medføre administrative lettelser for såvel leverandørerne som de kommunale myndigheder. Ensretningen i god-

kendelsesproceduren skal ikke ændre ved den grundliggende præmis om, at det er den enkelte kommunalbestyrelse, der har ansvaret for at fastlægge og offentliggøre kvalitetskravene til leverandørerne. Der er, og skal fortsat være, mulighed for, at den enkelte kommunalbestyrelse kan stille særlige krav til leverandørerne, baseret på de lokalpolitiske beslutninger om kvalitetsstandarder, serviceniveau m.v. Den endelige vurderingen af, om en leverandør kan godkendes af kommunalbestyrelsen, vil derfor fortsat skulle ske med udgangspunkt i de konkrete kvalitetskrav, der stilles i den pågældende kommune.

Omvendt er der også en række generelle krav, der går igen fra kommune til kommune - typisk obligatoriske krav, der skal stilles i medfør af frit-valgs-lovgivningen eller anden lovgivning. På dette område er der grundlag for forenklinger, som vil kunne lette godkendelsesprocedurene væsentligt for både kommuner og leverandører. Konkret kan godkendelsesproceduren afbureaukratiseres og forenkles ved at der udvikles en »fritvalgsattest«, der dokumenterer at en leverandør på disse basale områder er kvalificeret til at levere personlig og praktisk hjælp.

Socialministeren har været i dialog med de kommunale parter og de private leverandørers brancheorganisationer om udvikling af en sådan »fritvalgsattest«, og har fået tilkendegivelser om, at parterne vil gå positivt ind i arbejdet med at afklare, hvordan en sådan attest kan udvikles og udbredes. Regeringen vil bakke op om arbejdet med attesten, der på længere sigt forventes at kunne danne grundlag for en del af den kommunale godkendelsesprocedure. Det er således regeringens hensigt, at attesten med tiden vil få status af en alment accepteret dokumentation for, at leverandøren lever op til de generelle kvalitetskrav, der stilles i alle kommuner.

Når attesten er færdigudviklet forventer regeringen således, at der i frit-valgs-reglerne vil blive stillet krav om, at leverandører, der ønsker godkendelse som leverandører af personlig og praktisk hjælp, skal have en fritvalgsattest. Samtidig vil de kommunale myndigheder få en forpligtelse til at acceptere attesten som dokumentation for, at leverandørens grundliggende kvalifikationer på en række områder er i orden. Attesten vil således på lidt længere sigt overflødiggøre en del af de dokumentationskrav, leverandørerne i dag skal præstere i hver enkelt kommune, således at der i den enkelte kommune i forbindelse med godkendelsen af leverandøren alene skal fokuseres på, om de helt specifikke kvalitetskrav, der er fastsat af kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune, er opfyldt.

Efterbetaling af leverandører

Konkurrencerådet har den 29. september 2004 rettet henvendelse til socialministeren med henvisning til konkurrencelovens § 2, stk. 5, da det er rådets opfattelse, at de eksisterende regler for kommunernes adgang til at indregne forventede effektiviseringer ved anvendelse af godkendelsesmodellen har skadelige virkninger for konkurrencen. Skal adgangen hertil bevares, og konkurrenceforvridning reduceres, finder rådet, at reglerne bør ændres, så der indføres en pligt for kommunen til at efterbetale de private leverandører i situationer, hvor det viser sig, at priserne har været fastsat for lavt. Rådet foreslår således, at kommunerne kompenserer de private leverandører, hvis timeprisen ikke svarer til den kommunale leverandørvirksohmheds faktiske omkostninger ved leverandørvirksohmheden.

I overensstemmelse med anbefalingerne fra Konkurrencerådet foreslås det derfor, at der indføres en ny bestemmelse i § 75 c, der giver de kommunale myndigheder pligt til at efterbetale leverandørerne, hvis det efterfølgende viser sig, at timeprisen har været fastsat for lavt.

For at sikre lige konkurrencevilkår mellem private og kommunale leverandører, og samtidig bevare adgangen til at indregne forventede effektiviseringer, foreslås det endvidere, at socialministeren gives adgang til at fastsætte de nærmere regler for de kommunale myndigheders pligt til at efterbetale de private leverandører.

Konkurrencerådet forudsætter endvidere, at det mindst en gang årligt følges op på, om de forventede effektiviseringer sker som planlagt. Der lægges op til en præcisering af reglerne i Budget - og Regnskabs-system for kommuner og amtskommuner om opfølgning og kontrol af om timepriserne har været beregnet korrekt.

Der iværksættes tiltag med henblik på sikre, at adgangen til efterbetaling følges op af en præcisering af reglerne for opfølgning og kontrol af, om timepriserne er beregnet korrekt, herunder om de forventede effektiviseringer er gennemført som planlagt. Dette vil ske i Budget- og Regnskabssystem for kommuner og amtskommuner.

Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner

De første erfaringer med frit-valgs-loven har som nævnt synliggjort et behov for en gennemgribende modernisering af Fritvalgsdatabasen. Der er derfor behov for en bevilling på 1,5 mio. kr. i 2005 til modernisering af databasen.

Herudover vil der skulle afsættes midler til udviklingen af fritvalgsattesten. Udgifterne til udviklingen af attesten vurderes maksimalt at ville udgøre 1,5 mio. kr., der forventes afholdt som en engangsudgift i 2005. Driften af ordningen vil være brugerfinansieret, idet leverandørerne vil skulle betale for at erhverve attesten. Leverandørernes udgifter hertil skønnes dog at ville blive opvejet af besparelser som følge af lettelse i godkendelsesproceduren i kommunerne. Driften af ordningen skønnes således ikke at ville medføre merudgifter for det offentlige.

Lovforslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner

Lovforslaget forventes ikke at få administrative konsekvenser for det offentlige.

Økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet

Når fritvalgsattesten er udviklet, vil driften af ordningen være brugerfinansieret, idet leverandørerne vil skulle betale for at erhverve attesten. Leverandørernes udgifter hertil skønnes dog at ville blive opvejet af be-

sparelser som følge af lettelse i godkendelsesproceduren i kommunerne. Driften af ordningen skønnes således ikke at ville medføre merudgifter for erhvervslivet. Konsekvenser for miljøet

Lovforslaget forventes ikke at have konsekvenser for miljøet.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Socialchefforeningen, Alzheimerforeningen, Det Centrale Handicapråd, De Samvirkende Invalideorganisationer, Organisationen af Selvejende Institutioner, Landsforeningen Ældresagen, Ældremobiliseringen, Pårørendegruppen for svage ældre, Dansk Handel og Service, Handel, Transport og Service, KA Pleje, Omsorgsorganisationernes Samråd, Dansk Sygeplejeråd, Forbundet af Offentligt Ansatte, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Lederforum, Sammenslutningen af Aldreråd i Danmark.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner	Ingen	Forslaget medfører statslige merudgifter på 3 mio. kr. i 2005
Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Om § 75 c:

Det foreslås at § 75 c, stk. 1, præciseres og uddybes, så bestemmelsen samlet præsenterer kommunalbestyrelsens forpligtelser: pligten til at give kvalificerede leverandører adgang til at tilbyde at levere ydelser efter § 71, pligten til – uanset valg af model - at fastlæg-

ge og offentliggøre kvalitetskrav for levering af ydelser efter § 71, samt pligten til at udforme kvalitetskravene på en måde, der ikke er konkurrenceforvridende. Det foreslås endvidere at § 75 c stk. 2-5 udformes så de giver en kort præsentation af udbudsmodellen og godkendelsesmodellen. Der er ikke tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring med denne del af forslaget. Den foreslåede ændring skal dels tjene til at præcisere gældende ret, dels til at skærpe de kommunale myndigheders opmærksomhed på fordelene ved anvende udbudsmodellen.

Endvidere foreslås det, at der i § 75 c indsættes et nyt stk. 7, der pålægger de kommunale myndigheder at efterbetale leverandørerne, hvis det viser sig, at timeprisen efter stk. 5 og 6 er fastsat for lavt. Formålet med denne bestemmelse er at sikre ligebehandling af leverandørerne i de tilfælde, hvor det efterfølgende viser sig, at de kommunale priser har været fastsat for lavt. Konkurrencerådet har påpeget at den eksisterende retstilstand, hvorefter der er adgang til at indregne forventede effektiviseringer, må betragtes som konkurrenceforvridende. Imidlertid reduceres denne konkurrenceforvridning væsentligt, hvis der indføres en hjemmel til at pålægge kommunerne en efterbetalingspligt i de situationer, hvor det viser sig, at de kommunale priser har været fastsat for lavt.

Om § 75 d:

Det foreslås at § 75 d udformes som en samlebestemmelse, der præsenterer de bestemmelser vedrørende det frie leverandørvalg, der gælder uanset om kommunalbestyrelsen har valgt at skabe valgfrihed via udbudsmodellen eller via godkendelsesmodellen. Der er ikke tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring med denne del af forslaget, der alene skal tjene til at give en mere overskuelig præsentation af gældende ret. I § 75 d samles de bestemmelser, der hidtil har været reguleret i § 75 c, stk. 3-5 og stk. 7.

Om § 75 e:

Det foreslås at den tidligere § 75 d ændres til § 75 e, som en konsekvens af de foreslåede ændringer i §§ 75 c og 75 d. Der er således alene tale om en redaktionel ændring.

Om § 75 f:

Det foreslås at bestemmelsen om borgerens ret til at vælge en personligt udpeget hjælper skrives ind i en selvstændig bestemmelse, § 75 f. Retten til at vælge en personligt udpeget hjælper har hidtil været regule-

ret i § 75 c, stk. 6. Den foreslåede ændring vil tjene til at understrege, at retten til at vælge en personligt udpeget hjælper er et alternativt tilbud til hjemmehjælpsmodtagere, der ikke ønsker at få den personlige og praktiske hjælp leveret af en af de leverandører, der er godkendt efter frit-valgs-reglerne.

Forslaget indebærer ingen indholdsmæssig ændring i bestemmelsen om retten til at vælge en personligt udpeget hjælper, men skal alene tjene til at give en mere overskuelig præsentation af gældende ret.

Om § 75 g:

Det foreslås at den tidligere § 75 f ændres til § 75 g som en konsekvens af de foreslåede ændringer i §§ 75 c, 75 d og 75 f. Der er således alene tale om en redaktionel ændring.

Om § 75 h:

Det foreslås at den tidligere § 75 g ændres til § 75 h som en konsekvens af de foreslåede ændringer i §§ 75 c, 75 d og 75 f. Der er således alene tale om en redaktionel ændring.

Om § 75 i:

Det foreslås at den tidligere § 75 h ændres til § 75 i som en konsekvens af de foreslåede ændringer i §§ 75 c, 75 d og 75 f. Der er således alene tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 2

Det foreslås at revisionsbestemmelsen i servicelovens § 150 ophæves med vedtagelsen af denne lov. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger herom.

Til § 2

Det foreslås at ændringerne i denne lov træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 75 c. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre de kvalitets- og prismæssige krav, der stilles til leverandører af personlig og praktisk hjælp efter § 71, jf. § 74 a, herunder hvilket beredskab der, jf. § 75 b, stk. 1, kræves af leverandørerne for at sikre, at de afgørelser, der er truffet efter § 71, kan effektueres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har pligt til at godkende og indgå kontrakt med enhver leverandør, der opfylder kravene i stk. 1, jf. dog stk. 7.

Stk. 3. En privat leverandør, der har indgået kontrakt med en eller flere kommuner, jf. stk. 1 og 2, anses som udgangspunkt for generelt kvalificeret til at udføre opgaver efter § 71. Kommunalbestyrelsen kan dog afvise at indgå kontrakt med leverandøren, hvis dennes kvalifikationer ikke opfylder den pågældende kommunalbestyrelses kvalitetskrav m.v., jf. stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal skriftligt informere leverandørerne om baggrunden for, at der ikke kan indgås kontrakt.

Stk. 4. En person, der er berettiget til hjælp eller støtte efter § 71, jf. § 75, stk. 1, skal vælge, hvilken af de efter stk. 2 godkendte leverandører der skal udføre hjælpen. Til brug herfor skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med de godkendte leverandører udarbejde informationsmateriale om leverandørerne. Det udarbejdede informationsmateriale skal i forbindelse med afgørelsen, jf. § 75, stk. 1, udleveres til de personer, der er tilkendt hjælp efter § 71. Når informationsmaterialet i forbindelse med indgåelse eller opsigelse af kontrakter med leverandører, jf. stk. 2, udarbejdes eller revideres, skal personer, der modtager hjælp efter § 71, have det nye informationsmateriale udleveret.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal indgå skriftlig aftale med den valgte leverandør om udførelsen af den hjælp, der er truffet afgørelse om efter § 75, stk. 1, om leverancesikkerhed efter § 75 b, stk. 1, samt om betaling m.v.

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. §§ 75 c-75 h ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 75 c. Kommunalbestyrelsen har pligt til at skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 71 kan vælge mellem forskellige leverandører af hjælpen. Til dette formål skal kommunalbestyrelsen sikre, at kvalificerede private leverandører får adgang til at levere ydelser efter § 71. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre de kvalitetsmæssige krav, der stilles til leverandører af personlig og praktisk hjælp efter § 71, jf. § 74 a, herunder krav til, hvilket beredskab der, jf. § 75 b, stk. 1, kræves af leverandørerne for at sikre, at de afgørelser, der er truffet efter § 71, kan effektueres. Kvalitetskravene skal være saglige, konkrete og velunderbyggede og må ikke være konkurrenceforvridende.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan vælge at sikre kvalificerede leverandørers adgang til at levere ydelser efter stk. 1 via udbudsmodellen. Kommunalbestyrelsen skal efter en udbudsforretning efter 1. pkt. indgå kontrakt med mindst 2 kvalificerede leverandører af de forskellige typer af ydelser efter § 71. Kontrakterne skal indgås med de leverandører, der har afgivet de økonomisk mest fordelagtige tilbud. Grundlaget for udbudsmaterialet er de efter stk. 1 fastsatte kvalitetskrav.

Stk. 3. Hvis det efter et udbud ikke er muligt at indgå kontrakter i overensstemmelse med betingelsen i stk. 2, samt betingelserne fastsat i medfør af § 75 d, stk. 4, finder reglerne om godkendelse af enhver kvalificeret leverandør efter stk. 4-7 anvendelse.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen ikke benytter udbudsmodellen, jf. stk. 2, skal kommunalbestyrelsen sikre kvalificerede leverandørers adgang til at levere ydelser efter stk. 1 via godkendelsesmodellen. Ud over de kvalitetskrav, der skal fastsættes i medfør af stk. 1, skal kommunalbestyrelsen, hvis der skabes valgfrihed via godkendelsesmodellen, fastsætte og offentliggøre de priskrav, der stilles til leverandører af personlig og praktisk hjælp efter § 71, jf. § 74 a.

Stk. 6. En person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 71, kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, leverancesikkerhed, jf. § 75 b, stk. 1, samt om betaling m.v.

Stk. 7. Socialministeren fastsætter regler for opgørelse, offentliggørelse m.v. af de kommunale kvalitets- og priskrav efter stk. 1, samt regler for, hvornår kommunalbestyrelsen kan undtages fra pligten til at indgå kontrakt, jf. stk. 2.

§ 75 d. Bestemmelserne i § 75 c omfatter ikke boere i plejehjem m.v., jf. § 140, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af kommunale serviceydelser til de i stk. 1 nævnte persongrupper, jf. § 74 a. Hvis kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de i stk. 1 nævnte boliger, skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler for opgørelse, offentliggørelse m.v. af de kommunale kvalitetskrav efter stk. 2.

Stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen har valgt at give kvalificerede leverandører adgang til at levere ydelser efter § 71 via godkendelsesmodellen, har kommunalbestyrelsen pligt til at godkende og indgå kontrakt med enhver leverandør, der opfylder kravene i stk. 1, 3. pkt. og stk. 4, jf. dog § 75 d, stk. 4.

Stk. 6. Priskravene efter stk. 4 fastsættes af kommunalbestyrelsen ud fra en kalkulation af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved levering af personlig og praktisk hjælp i overensstemmelse med de stillede kvalitetskrav, jf. stk. 1.

Stk. 7. Fastsættelse af priskrav efter stk. 6 kan fraviges, når fravigelsen er begrundet i forventede effektiviseringer i den kommunale leverandørvirksomhed eller ændringer i kommunens kvalitetsstandard, jf. § 74 a. Prisfastsættelsen kan ligeledes fraviges, hvis en kommunalbestyrelse, der har valgt at bruge godkendelsesmodellen, jf. stk. 4, vælger at gennemføre en udbudsforretning med henblik på at finde en privat hovedleverandør til ydelserne efter § 71 i stedet for den kommunale leverandørvirksomhed.

Stk. 8. Efter en udbudsforretning efter stk. 7, 2. pkt., fastsættes priskravet til de øvrige leverandører, kommunalbestyrelsen skal indgå kontrakt med efter stk. 5, til kommunens omkostninger ved kontrakten med den private leverandør, der har vundet udbuddet. Det er en betingelse herfor, at den leverandør, der har vundet udbuddet, accepterer at den kontrakt, der indgås efter udbuddet, danner grundlaget for kommunalbestyrelsens indgåelse af kontrakt med andre leverandører efter stk. 5. Det er endvidere en betingelse, at kommunens kontrakt med den leverandør, der har vundet udbuddet, er offentlig.

Stk. 9. Kommunalbestyrelsen har pligt til at efterbetale private leverandører i de tilfælde, hvor det efterfølgende viser sig, at de fastsatte priskrav er lavere end de faktiske omkostninger ved levering af personlig og praktisk hjælp, jf. stk. 6 og 7.

§ 75 d. En leverandør, der har indgået kontrakt med en eller flere kommunalbestyrelser, jf. § 75 c, stk. 2 og 5, anses som udgangspunkt for generelt kvalificeret til at udføre opgaver efter § 71. Kommunalbestyrelsen kan dog afvise at indgå kontrakt med leverandøren, hvis dennes kvalifikationer ikke opfylder den pågældende kommunalbestyrelses kvalitetskrav, jf. § 75 c, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal skriftligt informere leverandøren om baggrunden for, at der ikke kan indgås kontrakt.

Stk. 2. En person, der er berettiget til hjælp eller støtte efter § 71, jf. § 75, stk. 1, skal vælge hvilken af de leverandører, kommunalbestyrelsen har indgået kontrakt med, der skal udføre hjælpen. Til brug herfor skal kommunalbestyrelsen, i samarbejde med de godkendte leverandører, udarbejde informationsmateriale om leverandørerne. Det udarbejdede informa-

tionsmateriale skal i forbindelse med afgørelsen, jf. § 75, stk. 1, udleveres til de personer, der er tilkendt hjælp efter § 71. Informationsmaterialet skal løbende opdateres, hvis der sker ændringer i leverandørkredsen, eksempelvis i forbindelse med indgåelse eller opsigelse af kontrakter med leverandørerne. Det opdaterede informationsmateriale skal udleveres til alle de modtagere af hjælp efter § 71, der er omfattet af de ændrede valgmuligheder.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal indgå skriftlig aftale med den valgte leverandør om udførelsen af den hjælp, der er truffet afgørelse om efter § 75, stk. 1, om leverancesikkerhed efter § 75 b, stk. 1, samt om betaling m.v.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler for opgørelse, offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitets- og priskrav efter § 75 c, stk. 1 og 4, regler for gennemførelse af udbud efter udbudsmodellen, jf. § 75 c, stk. 2, regler for efterbetaling af private leverandører, jf. § 75 c, stk. 9, samt regler for hvornår kommunalbestyrelsen kan undtages for pligten til at indgå kontrakt, jf. § 75 c, stk. 5.

§ 75 e. Bestemmelserne i § 75 c og § 75 d omfatter ikke beboere i plejehjem m.v., jf. § 140, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af kommunale serviceydelser til de i stk. 1 nævnte persongrupper, jf. § 74 a. Hvis kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de i stk. 1 nævnte boliger, skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter regler for opgørelse, offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitetskrav efter stk. 2.

§ 75 f. En person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 71, kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, leverancesikkerhed, jf. § 75 b, stk. 1, samt om betaling m.v.

§ 75 g. Personer, der modtager hjælp efter § 71, kan vælge en helt eller delvis anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om, jf. §§ 75 og 75 a. En tilkendt ydelse, der fravælges efter 1. pkt., kan ikke efterfølgende kræves leveret efter § 75 b, stk. 1.

75 e. Den kommunale myndighed kan fravige bestemmelserne i § 75 c, stk. 1-5, jf. stk. 7, og § 75 d, hvis kommunalbestyrelsen på anden måde, under hensyntagen til de konkurrenceretlige regler, sikrer valgfrihed mellem forskellige leverandører af hjælp efter § 71. Socialministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om, under hvilke betingelser de i 1. pkt. nævnte bestemmelser kan fraviges.

§ 75 f. Personer, der modtager hjælp efter § 71, kan vælge en helt eller delvis anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om, jf. §§ 75 og 75 a. En tilkendt ydelse, der fravælges efter 1. pkt., kan ikke efterfølgende kræves leveret efter § 75 b, stk. 1.

§ 75 g. En klage over en afgørelse om hjælp efter §§ 71 og 72 kan først indbringes for det sociale nævn, når

- 1) klagen har været behandlet af klagerådet, jf. § 34, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og
- 2) kommunalbestyrelsen har taget stilling til klagerådets indstilling.

§ 75 h. Ud over pligten til løbende at følge op på enkeltsager, jf. § 113, har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 71 og 73 a løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 74 a.

Stk. 2. Som led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét anmeldt og ét uanmeldt tilsynsbesøg i plejehjem m.v., jf. § 140, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre tilsvarende boligheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet skal ligesom de øvrige kommunale myndighedsopgaver på området udføres af personer, der alene varetager kommunale myndighedsopgaver. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området.

Stk. 3. Efter hvert tilsynsbesøg udarbejder kommunalbestyrelsen en tilsynsrapport til brug for opfølgningen på tilsynsbesøget. Tilsynsrapporterne offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårørende-rådet, jf. § 112 a, samt i det kommunale ældreråd, jf. § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den enkelte bruger eller pårørende skal endvidere have tilbud om løbende at få tilsendt tilsynsrapporterne. Kommunalbestyrelsen har pligt til på anmodning fra bruger- og pårønderådet eller det kommunale ældreråd at tilbyde det pågældende råd en mundtlig præsentation og drøftelse af tilsynsrapporterne.

Stk. 4. Mindst én gang årligt udarbejder og offentliggør kommunalbestyrelsen en samlet redegørelse om tilsynet efter stk. 2 og 3 samt om det sundhedsfaglige tilsyn efter § 6 a i lov om embedslægeinstitutioner m.v. Redegørelsen skal endvidere indeholde en opgørelse over, hvad der i forbindelse med tilsynet er blevet afdækket om sammenhængen mellem de ydelser, der er truffet afgørelse om, og de faktisk leverede ydelser. Redegørelsen offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårønderådet, jf. § 112 a, samt i det kommunale ældreråd. Kommunalbestyrelsen drøfter herefter redegørelsen på et møde med henblik på opfølgning af tilsynet.

§ 75 h En klage over en afgørelse om hjælp efter §§ 71 og 72 kan først indbringes for det sociale nævn, når

- 1) klagen har været behandlet af klagerådet, jf. § 34, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og
- 2) kommunalbestyrelsen har taget stilling til klagerådets indstilling.

§ 75 i. Ud over pligten til løbende at følge op på enkeltsager, jf. § 113, har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 71 og 73 a løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 74 a.

Stk. 2. Som led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét anmeldt og ét uanmeldt tilsynsbesøg i plejehjem m.v., jf. § 140, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet skal ligesom de øvrige kommunale myndighedsopgaver på området udføres af personer, der alene varetager kommunale myndighedsopgaver. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området.

Stk. 3. Efter hvert tilsynsbesøg udarbejder kommunalbestyrelsen en tilsynsrapport til brug for opfølgningen på tilsynsbesøget. Tilsynsrapporterne offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårørende-rådet, jf. § 112 a, samt i det kommunale ældreråd, jf. § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den enkelte bruger eller pårørende skal endvidere have tilbud om løbende at få tilsendt tilsynsrapporterne. Kommunalbestyrelsen har pligt til på anmodning fra bruger- og pårønderådet eller det kommunale ældreråd at tilbyde det pågældende råd en mundtlig præsentation og drøftelse af tilsynsrapporterne.

Stk. 4. Mindst én gang årligt udarbejder og offentliggør kommunalbestyrelsen en samlet redegørelse om tilsynet efter stk. 2 og 3 samt om det sundhedsfaglige tilsyn efter § 6 a i lov om embedslægeinstitutioner m.v. Redegørelsen skal endvidere indeholde en opgørelse over, hvad der i forbindelse med tilsynet er blevet afdækket om sammenhængen mellem de ydelser, der er truffet afgørelse om, og de faktisk leverede ydelser. Redegørelsen offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårønderådet, jf. § 112 a, samt i det kommunale ældreråd. Kommunalbestyrelsen drøfter herefter redegørelsen på et møde med henblik på opfølgning af tilsynet.«

§ 150. Forslag til revision af §§ 71, 73 a, 75-75 f og 75 h fremsættes for Folketinget i første halvdel af folketingsåret 2004-05.

2. § 150 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til lovforslag nr. L 143. Skriftlig fremsættelse (15. december 2004)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.)

(Lovforslag nr. L 143).

Lovforslaget er en udmøntning af den forpligtelse, regeringen i medfør af servicelovens § 150 har til i første halvdel af indeværende Folketingsår at revidere reglerne om bl.a. frit leverandørvalg i hjemmeplejen.

Lovforslaget har følgende elementer:

1. Ny overordnet bestemmelse om modellerne for frit leverandørvalg.
2. Der foreslås en regelforenklning i godkendelsesproceduren gennem udvikling af en såkaldt fritvalgsattest.
3. Det foreslås, at der skabes hjemmel til efterbetaling af private leverandører af hjemmehjælp.

Ad 1:

Der foreslås en ny overordnet bestemmelse om modellerne for frit leverandørvalg. Formålet med den nye bestemmelse er dels at slå kommunalbestyrelsens forpligtelse til at skabe grundlaget for borgernes valgfrihed fast, dels at præcisere, at valgfriheden skal skabes ved hjælp af en af de to modeller for det frie leverandørvalg – udbudsmodellen eller godkendelsesmodellen. Desuden indskrives princippet om ligebehandling af leverandørerne i selve lovteksten.

Ad 2:

Det foreslås, at der igangsættes et arbejde for at udvikle en fritvalgsattest, der skal forenkle den procedure, leverandørerne skal igennem i forbindelse med godkendelsen i kommunerne. Fritvalgsattesten skal fungere som dokumentation for, at en leverandør lever op til en række af de generelle krav, der skal stilles i alle kommuner, og at leverandøren derfor på disse områder er kvalificeret til at levere personlig og praktisk hjælp. Når en leverandør har attesten, vil der i forbindelse med godkendelsen i den enkelte kommune alene skulle fokuseres på de helt specifikke kvalitetskrav, kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune har fastsat.

Ad 3:

Det foreslås, at de kommunale myndigheder forpligtes til at efterbetale private leverandører i de tilfælde, hvor det viser sig, at den kommunale myndighed har fastsat timeprisen for den kommunale leverandørvirksomhed for lavt, så timeprisen ikke svarer til de faktiske omkostninger ved leverandørvirksomheden. Formålet med denne del af lovforslaget er at reducere risikoen for konkurrenceforvridning mellem private og kommunale leverandører, og samtidig bevare de kommunale myndigheders adgang til at indregne forventede effektiviseringer i prisfastsættelsen.

Lovforslaget medfører statslige merudgifter på 3 mio. kr. i 2005.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.